

Nr 131.

Godkänd av första kammaren den 22 april 1925.

Godkänd av andra kammaren den 22 april 1925.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckt motion om beredande av möjlighet att vid val av suppleanter för landstingsmän utse personliga suppleanter.

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 14.)

Till KONUNGEN.

I en inom riksdagens första kammare väckt motion, nr 85, har hemställts, »att riksdagen för sin del ville besluta sådan ändring i 13 § 3 mom. i lagen den 20 juni 1924 om landsting, att vid utseende av suppleanter för landstingsman främst måtte tagas i räkning de namn, som må vara särskilt upptagna såsom suppleanter för den ifrågavarande landstingsmannen».

Till stöd för sin hemställan har motionären anfört följande:

»Då efter initiativ av riksdagen år 1922 infördes bestämmelser bland annat i landstingsförordningen, avseende möjlighet till användning av spaltad valsedel för utmärkande av särskilda suppleanter, förbisågs att vidtaga ändring i föreskrifterna om förfarandet vid utseende av suppleanter, varigenom vållats, att då två särskilda suppleantnamn upptagits, det senare av dessa ej kommer i beaktande, och således anordningen delvis förlorar sin effektivitet.

Den sålunda olämpliga bestämmelsen har influerat i den nya landstingslagen.»

Såsom motionären erinrar, vidtogs genom beslut vid 1922 års riksdag sådan ändring i dåvarande förordningen om landsting, att möjlighet bereddes till användande av spaltad valsedel vid val av landstingsmän och suppleanter för dessa. Enligt de sålunda tillkomna nya bestämmelserna, som oförändrade upp-

tagits i gällande lag om landsting, kunna i de fall, då spaltad valsedel användes, å sedelns högra sida uppföras högst två namn, avseende val av suppleanter för vart och ett av de för själva landstingsmannavalet upptagna namnen. Därför må å sedelns vänstra sida upptagas högst två namn utöver det antal landstingsmän valet avser; dessa namn gälla jämväl, i den mån desamma icke tagas i anspråk vid själva landstingsmannavalet, val av suppleant för avgången landstingsman.

Syftet med dessa bestämmelser har varit att bereda möjlighet till en sådan anordning, att de röstande sättas i tillfälle att giva sitt votum åt två eventuella efterträdare för viss representant, och i enlighet härmed borde de å den spaltade sedelns högra sida upptaga namnen först ifrågakomma vid räkning till suppleanter. Vid här ifrågavarande bestämmelsers tillkomst genomfördes emellertid icke de ändringar i reglerna för sammanräkningsförfarandet vid utseende av suppleanter för landstingsmän, som för tillgodoseende av det nämnda syftet varit erforderliga. Enligt dessa regler skall för parti, som erhåller mera än en plats, endast en suppleant räknas för varje landstingsman, och dessa suppleanter utgöra ersättare i viss angiven ordning för en var landstingsman. Om valsedlarna upptaga två särskilda suppleantnamn för viss landstingsman, kommer det senare av dessa namn alltså icke i fråga vid sammanräkningen. Rättigheten att å valsedelns högra sida upptaga det senare suppleantnamnet blir alltså fullständigt utan betydelse.

Enligt riksdagens mening måste det anses överensstämma med syftet i den år 1922 vidtagna lagändringen, att bestämmelserna om utseende av suppleanter ändras på sådant sätt, att de två namn, som kunna vara upptagna å högra sidan av spaltad valsedel, komma i fråga före övriga namn. För utarbetande av erforderliga lagändringar läser emellertid en mera ingående utredning vara påkallad och förutsätter riksdagen, att förslag i ämnet skall kunna framläggas till nästkommande riksdag.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande av förslag till sådana ändringar i gällande bestämmelser angående utseende av suppleanter för landstingsmän, att de namn, som å spaltad valsedel kunna vara upptagna å sedelns högra sida såsom särskilda suppleantnamn för viss landstingsman, erhålla företräde framför övriga å sedeln upptagna namn.

Stockholm den 22 april 1925.

Med undersåtlig vördnad.